

k

lo 10.00

- 1) Nimenhuuto
- 2) Päätösvaltaisuus
- 3) HE 15 arpajaisverolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
 - I käsittely jatkuu.
 - Asiantuntijoiden kuuleminen:
 - Ahvenanmaan maakuntahallituksen jäsen Lars-Åke Wiklöf
 - Professori Mikael Hidén
 - Professori Antero Jyränki
 - Professori Ilkka Saraviita
 - Professori Kari S. Tikka
 - Päätetään jatkokäsittelystä.
- 4) Muut mahdolliset asiat
- 5) Seuraava kokous on keskiviikkona 29.4.1992 klo 9.00.
- 6) Kokouksen päättäminen

P.M.
HE 15/1992 vp
(arpajaisverolaki)

Valiokunnan sihteeri on kutsukirjeessään maininnut valtiosääntöoikeudelliseksi ongelmaksi rajan vetämisen valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövallan välille.

Lainsäädäntövalta verojen säätämisessä on jaettu valtakunnan ja maakunnan kesken.

Ahvenanmaan itsehallintolain (670/51) mukaan (11.2 §:n 5 k.) valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluu "valtakunnassa yleisesti kannettavia veroja ja maksuja" koskeva lainsäädäntö itsehallintolain 23 §:ssä säädetyin poikkeuksin. Itsehallintolain 23.1 §:n mukaan "maakunnalla on oikeus käyttää tarpeisiinsa elinkeinoveroista ja huviveroista saadut tulot". Maakuntapäivät päättää näistä veroista.

Miten on käsillä olevaa arpajaisverolakiehdotusta arvioitava tuolta kannalta? Onko kyseessä "elinkeinovero" itsehallintolain 23.1 §:n mielessä?

Hallituksen esityksen perusteluista käy välillisesti ilmi, että hallitus olettaa lakiehdotuksen voimaan tullessaan olevan sovellettavana myös Ahvenanmaalla, ts. että kyseisen lain antaminen kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Itsehallintolain 23.1 §:n tulkinnasta on käsillä PeVL:n tuore lausunto 5/1991 vp. Lausunnossa todetaan - kuten hyvin on muistissa - että "elinkeinoverolla" itsehallintolaissa tarkoitetaan sellaista määrätyn elinkeinon tuottoon kohdistuvaa veroa, jollaisia vielä oli voimassa 1920-luvullakin. Elinkeinoverona ei kuitenkaan ole pidettävä tosiasiallista kulutusveroa, jonka, vaikkakin se muodollisesti kohdistuu elinkeinonharjoittajaan, on tarkoitus siirtyä viime kädessä tuotteiden tai palvelusten ku

luttajien maksettavaksi. Viimeksi mainittu kriteeri on sikäli ongelmallinen, että elinkeinonharjoittajalla luonnollisesti on taipumus siirtää kaikki elinkeinotoimintaansa kohdistuvat verot asiakkaittensa maksettaviksi.

Verotusteknisesti uusi arpajaisverolakiehdotus on rakennettu toisin kuin nykyisin voimassa oleva arpajaisverolaki (259/70), jossa verovelvollisena on voiton saaja. Verovelvollinen *käsillä olevan lakiehdotuksen mukaan taas olisi arpajaisten toimeenpanija*.

Siitä, kuka on arpajaisten toimeenpanija, taas säädettäisiin uuden arpajaisverolain voimaantultuakin arpajaislaissa (491/65) ja sen nojalla annetuissa asetuksissa, Ahvenanmaalla kuitenkin *LL om lotterier* (10/66) -nimisessä maakuntalaissa. Arpajaisten toimeenpanijoitten joukko on hyvin kirjava. Siihen kuuluu eräitä yksinoikeuksin toimivia yhteisöjä, kuten Oy Veikkaus Ab, Suomen Hippos ry ja Raha-automaattiyhdistys. Siihen voi kuulua - Ahvenanmaan maakuntalainsäädännönkin mukaan - myös yleishyödyllisiä yhteisöjä sekä liikeyrityksiä. Joukko on kokoonpanoltaan sellainen, että veroa on vaikea yleisesti ja kategorisesti luonnehtia itsehallintolain 23.1 §:n tarkoittamaksi elinkeinoveroksi. Vaikka yksinoikeuksin toimivien yhteisöjen katsottaisiinkin harjoittavan arpajaistoimintaa elinkeinona, ei tämä pidä paikkaansa kaikkien toimeenpanijoitten osalta. Liikeyrityksen kohdalla voi - sikäli kuin arpajaisten toimeenpanosta on kyse - puuttua elinkeinotoiminnalle tyypillinen jatkuvuus-elementti. Sama voi koskea yleishyödyllisiä yhteisöjä, joiden arpajaistoiminnasta saattaa myös puuttua elinkeinotoiminnalle tyypillinen riski-elementti.

Arpajaisvero ei siis ainakaan yksinomaisesti kohdistuisi elinkeinona harjoitettuun arpajaistoimintaan.

Kun noin on laita, ei ole tarvetta käydä selvittämään, olisiko arpajaisvero luonnehdittava kulutusveroksi. Ilmeistä on kylläkin, että siihen suhteeseen, jossa toisiinsa ovat arpojen hinta ja rahapanosten suuruus yhtäältä ja voittojen määrä ja arvo toisaalta, vaikuttaa myös arpajaisveron maksuvelvollisuus yleensä ja tämän veron määrä erityisesti. Jos arpajaisveroa pidettäisiin elinkeinoverona, olisi kuitenkin tiettyjen satunnaisuusmomenttien takia erinomaisen vaikea kategorisesti väittää veron siirtyvän aina arvanostajien tai pelaajien viime kädessä kannettavaksi.

Entä olisiko arpajaisveroa pidettävä itsehallintolain 23.1 §:ssä tarkoitettuna huviverona? Huviverolla on vuoden 1920 itsehallintolain säätämisen yhteydessä saatettu tarkoittaa sellaisia maksuja, joita noihin aikoihin julkisten huvien (kuten teatteriesitysten, arpajaisten, tanssi-iltamien, konserttien yms) toimeenpanemisesta oli suoritettava valtiolle (vrt. *Willgren*, Suomen finanssioikeus 1910, s. 141; ks. myös Valtiovaraintoimituskunnan kirje 9.11.1897, AsK 40/1897 s.15).

Kun vaivais- ja työhuonemaksua ja ns. kehruuhuonemaksua alun perin suoritettiin myös arpajaisten toimeenpanosta, tulee nyt käsillä arpajaisvero lähelle huviveron yleistä kategoriaa. Myöhemmin huvivero lienee ymmärretty huvitilaisuuden pääsymaksun yhteydessä osallistujilta perittäväksi veroksi.

Huomattakoon, että arpajaisverosta on nykyisin voimassa maakuntalaki, *LL om lotterlskatt* (20/71), joka tosin saa sisältönsä valtakunnan arpajaisverolaista. Maakuntalain mukaan arpajaisveron tuotto menee kunnalle (vrt. AsK 13/73), ja on kyseenalaista onko tässä kyseessä itsehallintolain 23.1 §:n mukaisen verotusvallan käyttö.

Pidän mahdollisena mutta en millään tavalla kiistattomana, että nyt ehdotettu arpajaisvero - historiallisesti tulkittuna - kuuluisi

itsehallintolain 23.1 §:ssä tarkoitettuun kategoriaan "huvivero".
Siinä tapauksessa siitä päättäminen kuuluu maakunnan toimivaltaan.

Valtakunnan laeissa ei ole ollut tapana nimenomaisesti mainita, että ne joko koskevat myös Ahvenanmaata tai että ne eivät koske Ahvenanmaata. Käytännössä voinee korkein oikeus itsehallintolain 43.2 §:n nojalla - ja ehkä korkein hallinto-oikeuskin - tutkia, onko arpajaisverolakia Ahvenanmaalla sovellettava, mutta harkinnassaan tuomioistuimen tulisi asianmukaisesti ottaa huomioon perustuslakivaliokunnan kanta, sellaisena kuin se tämän asian yhteydessä esitetään.

Herra puheenjohtaja.

Toimeksiannon mukaan lausuntoa on pyydetty valtakunnanlain ja Ahvenanmaan itsehallinnollisen lainsäädäntövallan välisestä suhteesta.. Sovellettavana on vielä vanha Itsehallintolaki. Tosin uusi itsehallintolaki on verotustoimivaltakysymyksessä samansisältöinen kuin nykyinenkin lukuunottamatta sitä,että maakuntaverosta on säädettävä aina maakuntalailla.

Kysymys on oikeastaan lainsäädäntötoimivaltajaon sijasta verottomistoimivaltajaosta.

Vielä voimassaolevan itsehallintolain 11§,2:n 5 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluu myös yleisten lakien säätäminen, milloin asia koskee "valtakunnassa yleisesti kannettavia veroja ja maksuja 23§:ssä mainituin poikkeuksin".23§:n mukaan "Ahvenanmaan maakunnalla on oikeus käyttää tarpeisiinsa elinkeinoveroista ja huviveroista saadut tulot".Tämä järjestelmä toteutettiin jo ensimmäisessä , vielä voimassa olevaa lakia edeltäneessä itsehallintolaissa. Mitä järjestely merkitsee?¹

Säännös voidaan lukea kahdella tapaa.

1.Voidaan sanoa, että kysymys on siitä,että elinkeino- ja huviverotus kuuluu sellaisenaan maakuntalain alaan, eikä näillä aloilla voitaisi säätää Ahvenanmaalla sovellettavaa elinkeinoveroa eikä huviveroa.

2.Toisen tulkinnan mukaan Maakunnalle säilytettiin oikeus käyttää itse itsehallinnon toteutuessa voimassa olleiden elinkeino- ja huviverojen tuotto sekä oikeus säätää näillä aloilla uusia veroja.

Oikeuslähteen näyttävät vaikenavan siitä, kumpi tulkinta on oikea. Viimeisimmän itsehallintolakikomitean mietinnössä (KOM 1981:31) tästä seikasta vaietaan. Hallituksen esityksessä 73/90 sekä siitä annetuissa perustuslakivaliokunnan mietinnöissä 15/90 ja 3/91 asiaa ei käsitellä..

Oikeuskäytäntö elinkeinoverojen alalla näyttää viittaavan siihen, että

¹ Uuden itsehallinnon osalta on useassa lähteessä painotettu,että verotusoikeus säilyy entisellään.Uusi laki on kuitenkin rakentaaltaan olennaisesti edeltäjästään poikkeava.Toisin kuin vielä voimassa olevassa laissa,elinkeino- ja huvivero on sijoitettu lisäverojen ja kunnallisveron mukaan samaan säännökseen.Laki-systemaattisesti tämä antaisi aiheen tulkinnallejonka mukaan Maakunta päättää kaikista elinkeino- ja huviveroistaan poissulkevasti kuten kunnallisveronsakin.Tätä ei kuitenkaan näy tarkoitetun komiteamietinnön ja hallituksen esityksen tekstissä.Verotusvalta on liitetty otsikon "maakunnan lainsäädäntövalta,18§ alaisuuteen,kun voimassa olevassa laissa 11,2 5§ verotusvalta on valtakunnalla ja poikkeuksena vain viitataan 23§:äänjossa puhutaan maakunnan taloudesta ja maakunnan oikeudesta käyttää ko verojen tulotLain sanamuotoja systematiikka näyttävät poikkeavan perusteluista.

yleisellä valtakunnanlailla voidaan säätää elinkeinoveroja, jotka tulevat voimaan myös Ahvenanmaalla.

Lausunnossa 1991/5 perustuslakivaliokunta joutui ottamaan kantaa tähän ongelmaan. Valiokunta totesi, että "Koska ensimmäisessä itsehallintolaissa ei ole lähdetty siitä, että elinkeinoverolla olisi tarkoitettu jotain muuta kuin mitä sillä yleisesti tarkoitettiin lain säätämisaikaan, on perusteltua katsoa, että tällä käsitteellä on tarkoitettu sellaista määrätyn elinkeinon tuottoon kohdistuvaa veroajollaisia vielä oli voimassa 1920-luvullakin. On syytä myös katsoa, että käsitteellä edelleenkin on sama merkitys, koska myöhempienkin itsehallintolain tarkoituksena ei ole ollut uudistaa sen merkityssisältöä."

Tämä tulkinta soveltuu myös huviveroihin.

Esillä oleva hallituksen esitys.

Tarkoituksena on kumota voimassaoleva arpajaisverolaki ja korvata se uudella samannimisellä lailla. Hallituksen esityksessä viitataan voimassaolevaan maakuntalakiin, Landskapslag om lotterier (19/66). Hallituksen esittämällä lailla ei voimaantulosäännöksen mukaan kumota, eikä kait voitaisikaan kumota tuota maakuntalakia.

Epäselväksi jää, mikä on tarkoitettu uuden arpajaisverolain ja maakuntalain keskinäissuhteeksi. Ulkonaisesti näyttäisi siitä, että maakuntalaki jää voimaan. Toisessa yhteydessä kuitenkin todetaan, että "Muutoksen vaikutuksesta Ålands Penningsautomatförening suorittaisi arpajaisveroa vuoden 1990 tilanteen mukaan noin miljoona markkaajollin yhdistyksen ylijäämä alenisi 6 prosenttia."

Jotta voisi asiasta lausua, olisi tiedettävä, merkitseekö hallituksen esitys nyt sitä, että Ahvenanmaa menettää ne verotuloja sille kertyy tuon maakuntalain nojalla Jos näin käy .voidaan kysyä, rikkooko järjestely maakunnallista verotusvaltaa.

Ensiksi on ehkä kysyttävä, onko arpajaisvero huvivero. Minulla on se käsitys että on; bingoaminen ja automaattipelit lienevät viihdettä.

Toiseksi pitäisi kysyä, onko Ahvenanmaa kantanut tämän tyyppistä huviveroa jo ensimmäisestä itsehallintolaista lähtien. Tätä seikkaa en ole ehtinyt selvittää. Katsoisin kuitenkin suurpiirteisesti, että vuoden 1966 maakuntalaki osoittaa, että kyseessä on ollut itsehallintolain alaan kuuluva huvivero - tus Jos sen tuotto nyt ollaan ottamassa valtakunnan lainsäädännöllä pois, ky-symys lienee puuttumassa perustuslainsäätämisyksessä säädetyllä itsehallintolailla turvattuun verotuksellisen autonomian piiriin.

Jos tuota maakuntalakia ei olisi, tilanne saattaisi olla toinen, etenkin jos sovellettaisiin alussa esitettyä tulkintaväzhtoa 2 (verotusoikeus koskee a. ensimmäisen itsehallintolain ajoilta periytyviä verotusmuotoja ja b. pelkästään maakunnalle säädetyjä omia lisäveroja).

* * *

Jo matkustusverolain yhteydessä keskusteltiin siitä, kuuluuko valtakunnan ja itsehallintolain keskinäissuhteen arviointi perustuslakivaliokunnan toimivaltaan. Toiseksi voidaan kysyä, mitä valiokunnan ja eduskunnan (myös puhemiehen VJ 80§:n mukaisesti) tulisi tehdä jos ristiriitoja havaitaan.

Vaikka HM ja VJ eivät suoran säädäkään valtakunnanlain ja itsehallintolain välisen ristiriidan toteutuksen menettelystä ja ratkaisemismekanismista, minusta luontevinta on lähteä siitä, että käsittelyjärjestyskysymyksissä itsehallintolaki rinnastetaan perustuslakiin. Jos valtakunnanlaki olisi ristiriidassa itsehallintolain kanssa, tällaista lakia ei voitaisi säätää edes poikkeuslakina, vaan lakia olisi muutettava tai sen olisi annettava raueta.

Näyttäisi siis olevan perusteita sille, että esillä oleva hallituksen esitys itsehallintolain vastainen: se vastoin itsehallintolakia estää maakuntaa saamasta käyttöönsä huviveron osan tuloa, sitä osaa jonka paikallinen raha-automaattiyhdistys hankkii. Jos tästä tulkinnasta - joka ei ole suinkaan kiistaton - pidetään kiinni, laki tulee muuttua sellaiseksi, ettei huviveronluontoisen arpajaisveron tuottoon ahvenanmaalla kertyvältä osalta puututa.

 Ilkka Saraviita

Liite

IS:n lausunto Matkustajaverolaista

Hallituksen matkustajaverolakiesityksessä todetaan lakiehdotuksen säätämisyjärjestyksestä, että laki edellyttää VJ 68§:n säätämisyjärjestyksen soveltamista. Tätä seikkaa ei mitenkään problematisoida perusteluissa ja asia vaikuttaakin täysin selvältä. Valiokuntasihteerin Jarmo Vuorinen on kertonut, että tämänpäiväisen lausuntopyynnön taustalla on kaksi asiaa:

1. Selvitetään, täyttääkö matkustajaverolain perusedellytykset HM 61§:ssä
2. Soveltuvatko lakiehdotukseen Ahvenanmaan itsehallintolain säännökset, jotka varaavat maakunnalle oikeuden tiettyjen verojen tuottoon

Matkustajaverolain ja HM 61§. Hallitusmuodon 61 § on vastikään muutettuna uudistettuun sanamuotoon on otettu pääosa niistä periaatteista jotka perustuslakivaliokunnan lausuntojen pohjalta olivat vakiintuneet tavanomaisoikeudellisiksi säännöiksi verolain sisällöstä. Kun uusi säännös tulee voimaan vasta 1.3.1992, on matkustusveroon sovellettava näitä tavanomaisoikeudellisia sääntöjä:

1. Verolaki ei saa sisältää verotusvallan delegointia: veron määrän on käytävä selville lakitekstistä lukuunottamatta eräitä yksityiskohtia joista päättäminen voidaan siirtää verolakia alemmalle säädöstuolle, kunhan päätösvalta ei sisällä vapaata harkintaa.
2. Verolain tulee sisältää riittävät oikeusturvakeinot (muutoksenhaku- mahdollisuus tuomioistuimeen).
3. Verolaki ei saa olla konfiskatorinen, taannehtiva kylläkin.
4. Varat tuloutetaan valtiolle (kunnallisvero jää eräiltä osiltaan HM 61§:n ja VJ 68§:n muodostaman järjestelmän ulkopuolelle).
4. Lisättyyn tai uuteen yli vuodelta kannettavaan veroon sovelletaan 2/3 enemmistövaatimusta eikä lakia voida äänestää lepäämään.
5. Säännöt koskevat ns. aineellisia verolakeja siihen katsomattaanko kyseessä välillinen tai välitön vero, samoin kuin ns. veronluontoisia maksuja.

Esillä oleva verolaki näyttää täyttävän verolain edellytykset. Verovelvollinen on elinkeinonharjoittaja. Veron lopullinen maksaja lienee kuitenkin matkustaja.

Laki sisältää tyypilliset verotuksen oikeusturvakeinot, se on tässäkin suhteessa moitteeton. Lakitekstistä on myös luettavissa veron määräjoten se ei sisällä verotusvallan delegointia.

Erikseen voidaan ehkä tarkastella säännöstä arviomaksuunpanosta (9§). Sääntöhän oli se, ettei verotusviranomaisen saa verotuksen yhteydessä käyttää vapaata harkintavaltaa. Arviomaksuunpano sisältää harkintavaltaa. Näihin arvioverotussääntöihin on hyvin harvoin otettu perustuslakivaliokunnassa kantaa; muistissani ei ole yhtään konkreettista tapausta. Mielestäni tämä arvioverotusmahdollisuus on kuitenkin tyypillinen ja yleinen osa suomalais-ta verotusjärjestelmää. Arviointi on seurausta verovelvollisen laiminlyönneistä tai huolimattomuudesta. Arvioverotuksessa on jonkin verran sanktion makua muttei samassa määrin kuin veronkorotuksessa (10§). Verovelvollinen joka toimii lain mukaan, välttää sekä arvioverotuksen että veronkorotuksen joista jälkimmäinen on yleisesti käytössä oleva verotussanktio. Kyseessä ei siis ole viranomaisen päätösvalta sinänsä verotuksen tasostajoten katsonutta sekä arviomaksuunpano että veronkorotusjärjestelmä - vaikka ne sisältävät vapaan harkinnan käyttömahdollisuuden - ovat luonteva osa verolakia, eivätkä sisällä poikkeusta

HM 61§:ssä säädetystä ns.kansan itsevero-tusperiaatteesta (verotusvallan delegointikiellon taustaperuste).²

18§:n mukaan matkustajavero on lievästi taannehtiva:lakia voidaan soveltaa eräissä tapauksissa sellaisiinkin matkalippuluovutuksiin jotka ovat tapahtuneet ennen lain voimaantuloa.Kuten alussa todettiin,perustuslakivaliokunta on useassa lausunnossaan todennut,ettei valtiosääntö sisällä ehdotonta taannehtivuuden kieltoa.Konfiskatorisuus on kielletty (pakko-otto joka ylittää normaalin verotuksen tehon),mutta siitähän tässä ei ole kysymys.

Mielestäni kysymyksessä on valtiosääntöoikeudellisesti moitteeton pysyvä vero joka on siten säädettävä VJ 68,1 §,n mukaisessa järjestyksessä.

Ahvenanmaan itsehallinnollinen verotusoikeus.Ahvenanmaan itsehallintolaki sisältää tavattoman runsaasti vaikeita ja mielenkiintoisia tulkin- kintaongelmia.Nyt on esillä ilmeisesti verotusvallan jako valtakunnanlain- säädännön ja itsehallintolainsäädännön välillä.Verostahan säädetään lailla. Esillä olevaan verolakiin on sovellettava vanhaa Itsehallintolakia,koska uusi laki ei vielä ole voimassa.Tällä ei sinänsä ole merkitystä,koska - kuten hal- lituksen esityksestä uudeksi Itsehallintolaksi käy ilmi - verotuksen suhteen toimivaltasuhteet säilyvät ennallaan.

Vuoden 1951 itsehallintolain 11§:n 5 kohdan mukaan " valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluu valtakunnassa yleisesti kannettava verotus lain 23§:ssä säädetyn poikkeuksin."23§:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla "on oikeus käyttää tarpeisiinsa elinkeinoveroista ja huviverosta saadut tulot. "Näistä veroista päättävät maakuntapäivät. "Kuten säännöksen sanamuodosta käy ilmi ja kuten edellä mainitussa hallituksen esityksessä tode-taan,23§ tarkoittaa vain sellaisia verotuloja jotka koskevat maakuntaa ja joista on säädetty maakuntalaissa,Kompetenssi säätää koko valtiota koskevia veroja maakunta mukaanlukien kuuluu eduskunnalle ja tasavallan presidentille. Vaikka matkustajavero voidaan luokitella elinkeinoveroksi sanan yleisessä merkityksessä,se ei muuta asiantilaa.Verotusvalta kuuluu koko valtiota koskevana eduskunnalle ja veron tuotto menee valtion kanssaan.³ Vaikka vero koskee muiden ohessa myös Ahvenanmaalaisia elinkeinoharjoittajia,niin kun kyseessä ei ole maakuntapäivien (uuden lain mukaan aina maakuntalailla) päättämä vero,sen tuotto ei jää maakuntaan.

Ahvenanmaalle kuuluva oikeus säätää omia elinkeinoveroja ei rajoita valtakunnan verotusvaltaa eikä siten estä säätämästä maakuntapäivien suostumuksetta nyt esillä olevaa matkustajaveroa.

Ilkka Saraviita

Lisäykset kokouksessa 29.10.

Kun valiokunnan kokouksessa ennen puheenvuoroani esitettiin olennaisesti edellä olevista tulkinnoista poikkeavia käsityksiä Itsehallintoaias- ta,täydensin edellä olevia lyhyitä kommenttejani seuraavilla näkökohdilla.

² Vapaan harkintavallan käyttö hallinnossa ilmaistaan eri säädöksissä eri tavoin.Nyt esillä olevan lain 9§:n mukaan verotus perustuu "arvioon". Verovelvollinen voi antaa tarpeelliset laskuperusteet ja veron määräämistä koskevaan päätökseen on otettava ne syyt joiden perusteella vero on määrätty arvion mukaan.On epäselvää,sisältääkö tähän päätöksentekoon vapaan harkintavallan käyttöä lainkaan.Sensijaan veron korotus ilmaistaan 10§:ssä tyypillisellä vapaan harkintavallan käyttöön oikeuttavalla ilmauksella "matkustajaveroa voidaan korottaa" .Korotusmäärä ilmaistaan sanalla "enintään".

³ Yksityiskohdista ks.He 73/1990 vp s.13 ja s.20 sekä komiteamietintöjä 1987:31 s.105.

1. Puheenjohtajan tiedusteltua, kuuluko kannanmäärittely matkustusverolain suhteesta itsehallintolainsäädäntöön perustuslakivaliokunnan toimivaltaan katsoin, että valiokunta voi toimivaltaansa ylittämättä ottaa kantaa tähän seikkaan, koska itsehallinto on osa Suomen valtiosääntöä ja valiokunta on useassa lausunnossaan arvioinut esillä olevan lakiehdotuksen suhdetta, perustuslakien lisäksi, myös kansainvälisöidellisiin yleissopimuksiin (pääasiassa ihmisoikeusyleissopimuksiin mutta myös mm. rotusyrjintäsopimukseen (saamelaisasiat), lasten oikeuksien yleissopimukseen, UNESCO:n kulttuurisopimuksiin ja ILO:n sopimuksiin (kielikysymykset). Itsehallintolakiin kiinnitettiin huomiota mm. arvioitaessa erään ILO:n sopimuksen sisältämien kielellisiä oikeuksia tarkoittavien velvoitteiden voimaansaattamista. Kyseinen asia raukesi sittemmin.

VJ 46§:n mukaan perustuslakivaliokunta valmistelee sinne lähetetyt asiat, jotka koskevat "perustuslain kanssa läheisessä asiallisessa yhteydessä olevaa lainsäädäntöä". Suoraan sanamuodon mukaan tulkiten itsehallintolain mukaisuuskysymykset eivät kuulu perustuslakivaliokunnalle. Itsehallintolaki rajoittaa sekä eduskunnan että tasavallan presidentin lainsäädäntövaltaa ja toisaalta turvaa Ahvenanmaalle laajan itsehallinnon. Mielestäni on kuitenkin täysin luontevaa, että samalla kun perustuslakivaliokunta valvoo sitä, että lait säädetään perustuslakien mukaisessa käsittelyjärjestyksessä, se valvoo myös sitä, ettei Ahvenanmaalle turvattua erityisasemaa loukata eduskunnan päätöksin. On muistettava, että valiokunnalle kuuluvaa valtaa valvoa lakien perustuslain mukaisuutta ei sitäkään ole kirjoitettu perustuslakiin.⁴

2. Kysymys Korkeimman oikeuden toimivallasta julistaa esillä oleva matkustajaveron itsehallintolain vastaiseksi. Suomessa on vanhastaan katsottu, etteivät ylimmät tuomioistuimet omaa valtaa tutkia lakien perustuslain mukaisuutta. Itsehallintolain 43§:n 2 momentissa puhtaana hallintotoimeen nähden syntyneestä erimielisyydestä valtion viranomaisten tai maakuntahallituksen itsehallintolain mukaisesta toimivallastajolloin asian ratkaisee KKO. Ei ole mitään syytä sekoittaa toisiinsa lainsäädäntövaltaa ja hallinto- toimeenpanovaltaa. Säännös puhuu vain hallintovalan käytöstä, ei tietenkään eduskunnan lainsäädäntövallasta. KKO:lla ei ole oikeutta kiertoteitse itsehallintolain kautta ottaa itselleen valtaa tutkia eduskunnan hyväksymien lakien pätevyyttä kuten oikeusministeriön edustaja suositteli.

3. Lausuntoa laatiessani en tullut edes ajatelleeksi, että Itsehallintolakia voitaisiin tulkita siten, että 23§:n säännöksen voitaisiin katsoa antaneen Maakuntapäiville valtakunnanlainsäädäntöön nähden poissulkevan oikeuden elinkeinoverotukseen joten en sisällyttänyt alkuperäiseen lausuntooni argumentteja tätä tulkintaa vastaan. Seuraavassa eräitä näkökohtia.

Itsehallintolain 13 § säädetään maakunnallisen lainsäädännön ala. Sinne kuuluu mm. kunnallisverotus. Tässä on selkeä esimerkki maakuntalainsäädännön etusijasta valtakunnanlainsäädäntöön nähden. Valtakunta ei voi säätää Ahvenanmaata koskevaa kunnallisverolakia. Sensijaan 23 § on "Maakunnan talous ja Ahvenanmaan valtuuskunnan tehtävät"- nimisessä luvussa. Jos Ahvenanmaalla olisi kunnallisverotuksen tavoin eksklusiivinen oikeus säännellä

⁴ Verotusvaltaa koskeva rakennelma sisältyi jo ensimmäiseen itsehallintolakiin 6 päivältä toukokuuta 1920. Lain 9§:n 2 momentin 5 kohdan mukaan tasavallan lainsäädäntöelimellä oli yksinomainen lainsäädäntövala mikäli asia koski mm. "tasavallassa yleisesti kannettavia veroja ja maksuja, 21§:ssä mainituin poikkeuksin". 21§:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on oikeus tarpeisiinsa käyttää tulot henkirahasta, elinkeinoveroista ja huviveroista sekä maakuntapäivillä oikeus päättää näistä veroista. "Samoin maakuntapäivillä oli oikeus maakunnan tarpeisiin säätää valtion yleiseen tuloverotukseen liittyvä, samojen perusteiden mukaan määrättävä ja sen yhteydessä maksettavaksi pantava ja kannettava lisävero sekä myös päättää satunnaisesti kannettavasta ylimääräisestä verosta. Päätökset tulivat voimaan ilman tasavallan presidentin vahvistusta. Viimeksi mainituista säännöksestä voidaan päätellä, ettei kyseessä ollut maakuntalain toteuttava järjestelmä eikä lainsäädäntökompetenssien jako. Henkiraha ja maakauppa maksu (joka oli tällainen elinkeino vero) lakkautettiin valtakunnassa 29.11.1924 annetuilla laeilla joissa nimenomaan säädettiin, että lakkautus ei koskenut Ahvenanmaalle kuuluvaa oikeutta käyttää tarpeisiinsa tulot henkirahasta ja elinkeinoveroista. Maakuntapäivät kuitenkin lopettivat näiden verojen kantamisen Ahvenanmaalla. Rn vnp. rns^g rnaapäivät vät tekivät useita erillisiä päätöksiä. Kun eräät maaverot valtakunnassa lakkautettiin, myös niiden osalta tehtiin Ahvenanmaavaraus. Maakuntapäivät päättivät vastaavasti lakkauttaa myös tämän elinkeinoveron kantamisen. Maakunnalle annettiin tästä tulonvähennyksestä erityinen korvausjärjestelyt osoittavat mielestäni, että voimassa olleet elinkeinoverot olivat Maakuntapäivien harkinnassa mutta verojen kantamisesta luovuttiin, koska se olisi merkinnyt ahvenanmaalaisille korkeampaa verotaso kuin mannermaalla asuville. Missään tuon ajan lähteessä ei sanota, että kyseessä olisi ollut Ahvenanmaalle säädetty oikeus säätää uusia elinkeinoveroja vaiku-hiksm, että valtakunnan verotusvalta näillä alueilla alueilla estyisi.

elinkeinoverotuksestako valta olisi pitänyt säätää 13§:ssä.23 § on sanamuotonsa mukaan poikkeus valtakunnan yksinomaisesta vero(lainsäädäntö)vallasta sikäli,että maakunnalla on oikeus käyttää tarpeisiinsa maakuntapäivien päättämät elinkeinovero- ja huviverotulot.Samoin maakuntapäivillä (2 momentti) on oikeus maakunnan tarpeita varten määrätä suoritettavaksi tulon perusteella lisäveroa ja satunnaisesti kannettavaa ylimääräistä tuloveroa.Näitä päätöksiä ei tarvitse suorittaa maakuntalailla (kuten uudessa Itsehallintolaissa) .Missään kohdassa säännöstä ei kirjoitetuutta maakuntapäivillä olisi yksinoikeus tai valtion lainsäädännön syrjäyttävä oikeus elinkeinoverotuksen alueella.2 momentti (lisäverot ja satunnaiset ylimääräiset tuloverot) joka alkaa sanalla "Samoin",viittaa selvästi siihen,et-tä 1. ja 2. momenteissa tarkoitettu verotusvalta on itsenäistä maakunnallista verotusvaltaa jota voidaan käyttää valtion verotusvallan ohessa.Kysymyk-sessä on todellinen ja itsenäinen valtaoikeus,sillä mitkään muut alueelliset tai muuntyyppiset yksiköt eivät voi säätää omia veroja.Esim. kunnallisvero perustuu eduskuntalakiin.Kirkollisvero samoin.Kuntainliitot eivät voi säätää veroja lääninhallitukset eivät voi säätää läänikohtaisia veroja jne.

Jos katsottaisiin,että Ahvenanmaalla on poissulkeva oikeus säätää elinkeinoveroista ,koko nykyisin voimassa oleva elinkeinoverotusjärjestelmä olisi ristiriidassa Itsehallintolain kanssa.Maakunnassa sovelletaan yleistä elinkeinoverotuslakia.Maatalouden asema määräytyy valtakunnallisen maatalouselinkeinoverotuksen mukaan .Lähes kaikki erityissäännöksetjotka koskevat elinkeinoharjoittajan verovelvollisuutta on kuitenkin säädetty maakuntapäivien suostumuksesta. Ajatus siitä,että maakunnalla olisi itsehallintolakiin perustuva monopoli säätää elinkeinoveroista näyttää olevan kokonaan uusi idea,koskei tällaisia vaatimuksia ole ennen esitetty.

Jos katsotaan,että maakuntapäivillä on valtion verotusvallan syrjäyttävä valta päättää elinkeinoveroista,maakunta voisi irrottautua kokonaan pääosasta valtakunnallista verojärjestelmää.Valtaosa valtion verotuloista kertyy erityyppisistä elinkeinoveroista.Maakuntapäivät voisivat hyväksyä maakuntakohtaisen maataloustulolain,elinkeinoverolain,liikevaihtoverolain ,yhtiöverotuslain, elintarvikeveroja,alkoholi- ja tupakkaveron,valmisteveroja jne. sekä päättää niiden tasosta. Vain yleinen tulo- ja varallisuusvero jäisi valtion lainsäädäntövallan puitteisiin. Maakuntapäivät voisivat siis ohjata näiden elinkeinotoimintaa koskevien verojen tulot suoraan itselleen,kuten 23§:ssä säädetään.Tämä taas veisi kokonaan pohjan pois tasoitusjärjestelmäl-tä.

l r / k S 3 f

Mikael Hidén

Perustuslakivaliokunta 28.4.1992 kello 10.

HE 15/92 vp arpajaisverolaiksi ja eräiksi
siihen liittyviksi laeiksi

Sihteerin kirjeessä on hallituksen esitykseen sisältyvänä
ongelmana

viitattu valtakunnan lainsäädäntövallan ja Ahvenanmaan maakunnan
maakunnallisen lainsäädäntövallan väliseen suhteeseen. Ahvenanmaa
nyt voimassaolevan itsehallintolain 11 S:n 2 nonentin 5) kohdan

mukaan kunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat lait , jotka koskevat vai ta kunnassa yleisesti kannettavia veroja ju naksu ja sanan lain 23 f:ssa mainituin poikkeuksina. Maixxx Tässä kysymykseen tulevia poikkeuksia

s sa

näyttäisivät voivan oila vain 23 b: n 1 mom. mainittu elinkeinoverot ja huviverot, joista säännöksen mukaan päättää maakuntapäivät. Ensi vuoden alusta voimaan tulevassa itsehallintolaissa (1144/16.8.1991) vastaavat säännökset ovat lain 27§:n 36) kohdassa ja 18 § : n 5) kohdassa. Vaikku nykyisessä ja uudessa laissa näissä kohdin käytetyt sanonnat jonkin verran poikkeavat toisistaan, on uusien säännösten valmisteluasiakirjoistakin päätel tavissa, että uusissa säännöksissä ei tässä kohden tarkoitettu tiuutosta nykyintön säännösten mukaiseen tilanteeseen. Ratkaisevaksi muodostuu tässä se, onko esitel tyä arpajaisveroa pidettävä elinkeinoverona tai huviverona siinä miissä kuin noita sanoja on käytetty Ahvenanmaan itsehallintolaissa.

Arpajaisverolaki koho istuu arpajaisien toimeenpanijaan, jona voi olla perustelujen mukaan Oy Veikkaus Ab, Suomen Hippos ry,, F?ahooutomaatti yhdistys, ^Alands I'unninautomatförening, tavara-arpajaisia toimeenpanevat yleishyödylliset yhteisöt, binnopelitoirnitua harjoittavat yleishyödylliset yhteisöt, xunaravoittoja antavien automaattien pitämisen osalta vielä jotkut yksityiset ^eraot onnenpyörien ja taitavuus pelien pitäjät, joidan Puitteista saatav-.t voitot ilmeisesti kuit^nui

jäävät käytännössä arpajaisverosta vapaiksi, ninkä lisäksi lakia sovelletaan myös muihin julkisesti järjostearvaamisissa^ vedonlyönneistä ja niihin rinnastettavista menettelys saatavi in voittoihin. Näin järjestettyä tai näin kohdistuvaa vero tusta ei juuri voida pitää el mke.ma toiminnan toi elinkeinotoiminn tuoton verottamisena. Po ik ket jr» to tässc suhteessa voisixai merkitä vain arpajaisveron kohdistuminen joidenkin pelilaitteiden pitäjiin joiden kohdalla voidaan ajatella, että kyseestä on elinkeinonharjantamiseen liittyvä, siihen

kohdis tuva vero. Tässäkin suhteessa voidaan toisaalta sanoa, että arpajainveron ylivoimaisesti keskeisimmät ja tyypillisimmät kohteet, erilaiset julkiset tai ainakin yleishyödylliset oikeushenkilöt ja niiden harjoittama yleishyödyllisiin tarkoituksiin tähtäävä toiminta, ei ole minkään tavanomaisen kielenkäytön multaan elinkeinotoimintaa, Yleisestikin tarkasteltuni näyttäisi tämän vuoksi siltä, että arpajaisveroa ei voida pitää Ahvenanmaan itsehallintolaissa tarkoitettuna elinkeinoverona.

Tämän yleisen arvion lisäksi on otettava huomioon se millä tavoin perustuslakivaliokunta on viime marraskuussa matkustajaverolaki-ehdotuksesta antamassaan lausunnossa (prvl 5/HK158/91 vp) käsitellyt kysymystä itsehallintolaissa tarkoitettuna elinkeinoveron sisällöstä. Valiokunta sitoi sanan tulkinnan siihen, mitä sanalla on tarkoitettu todennäköisesti tarkoitettu ensimmäistä itsehallintolain säädettäessä ja, että kyseessä on ensisijassa elinkeinotoiminnan tuottoon kohdistuva vero. On oltava oikein varma siitä, voidaanko tämäläntapaisissa kysymyksissä vakuuttavasti kiinnittyä käsityksiin siitä, mitä jokin termi käsitettiin 1920-luvun alussa. Valiokunnan kannanotto kokonaisuudessaan ja erityisesti viittaus elinkeinotoiminnan tuoton verottamiseen ja matkustajaveron luonnehtiminen erityiseksi kulutusveroksi vievät kuitenkin huomion johdonmukaisesta sovellettuuna siihen, että arpajaisveroa ei olosuhteen syytä pitää Ahvenanmaan itsehallintolaissa tarkoitettuna elinkeinoverona.

Toineen mahdollisuus arpajaisverosta säätämisen kuulumiseen Ahvenanmaan omaan säädöskorapetenssiin olisi se, että ko. veroa olisi pidettävä itsehallintolaissa tarkoitettuna huviverona, En tässäkin kohden voi pitää itseäni minään verotuksen ja siinä käytettyjen käsitteiden asiantuntijana. Jonkinlaista kuvaa siitä mitä huviverolla on verotuksen piirissä tarkoitettu olen kuitenkin yrittänyt saada Esko Linnakankaan vuonna 1984

veroksi kutsuttua veroa on\|kannettu erilaisten^ kilpailu- ja huvitilaisuuksi en pääsylipuista ja että koko matkustajaverotuksen julka isemasta väitöskirjasta Urheilu ja verotus. Sitä käy selville, pttä huvi-

leimaverolain nuutos säädöittä -"n vuonna 1 9Hu. I lu vi verot uksen
poiste
minen ei tietysti estä vastaavan veron uudelleen käyttöön ottamista
eikä myöskään sitä, että so otettaisiin käyttöön tai olisi köytössc
Ahvenanmaalla. Vaikka esim, bingoa tai raviveikkausta varmaan
voi

daan luonnehtia myös huviksi, on huvitilaisuuksien
pääsylipputulo tjj3_s_iis oikeastaan ko,, tiloisuuteen osal l
istumiseen liittvvo ta perittäväh jv&Tori ja arpajaisten
järjestämiseen kohdistuvan ja ~

ainakin alunperin arpajaisvoittoihin kohdistumaan ajatellun veron
välillä tehtävissä varsin selvä ero. Tämä eno on mielestäni
niin merkittävä, että arpajaisveroa ei voida viedä eräänlaisenaä
alakäsi teenä yläkäsitteeksi jäävän huviveron piiriin, ellei ole
esitettävä jotain konkreettista tukea sille, että näin asia on
yleensä tai ainakin Ahvanamuan itsehallintolain yhteydessä
käsitettävä. Talla n en konkreettinen tuitkijvoisi olla :j»ku selviä
kannan ottoja ttsehali: 1 into lain säötänisgsiakir j oissaiaxx tui
ti se hallintolain sovo t<bamis -käytännössä lai sitten yleisessä v
ero-oikoudollisessa oikeuskäytännön taikka oikeuskirjailisuuden va-
iintuneessa terminologiassa, Tällais sia seikkoja ei ole tiedossani.
Minusta näyttää siltä, ettei tältäkkään osin ole perusteita katsoa
arpajaisverosta säätämisen kuuluvan Ahvenanmaan itsehnllinnolliseen
säädösvaltaan,

Arpajaisverolakiahdotus näyttäisi ainakin , päällisin puolin tarkasteltuna täyttävän ne vaatimukset, jotka on asetettu maaliskuun alusta voimaan tulleessa HM 61 &n säännöksessä. Siinä ei enää vaadita kuten aikaisemman säännöksi n tulkinnessa, että verovelvollisuudesta ja veron suuruudesta on määrättävä laissa, vaan edellytetään tältä osin , että verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista säädetään laissa. Yhteen kohtaan lakiehdotuksessa kiinnittäisin kuitenkin huomiota. Ehdotuksen 18 § :n «x 1 momentin mukaan valtiovarainministeriö voi hakemuksesta myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen arpajaisverosta. Vapautuksen myöntämisen peruste on määritelty sanoilla "erityisistä syistä". Näitä erityisiä syisiä ei ole perusteluissa lainkaan käsitelty. Vaikka veron määräytymisen perusteet sinänsä onkin laissa tarkoin osoitettu voidaan mielestäni perustellusti kysyä, eikö myös verosta vapauttamisen perusteista pitäisi jotain osoittaa laissa. Vapautus ilmeisesti tulee käytännössä koskemaan koko veroa ajotellen suhteellisen vähämerkityksisiä vapautuksia. Säännös' antaa kuitenkin valtuuden, joka olisi ulotettavissa myös esim» Raha-automaattiyhdistykselle tai Oy Veikkaus Ab:lle myönnettäviin osittaisiin tai täydellisiin vapautuksi in. Jos viranoin Kiiselle annetaan täysin käyttäyhteyks iltaan ja käyttötarkoituksiltaan rajoittamaton valta kokonaankin vapauttaa mikä tahansa lain osoittna veroveivoinen lain tarkoittamasta verosta, ei voida sanoa, että kyseessä on vähäinen tai voin joihinkin erityistilanteisiin rajoittuva tai vain kohtuussyistä käytettävissä oleva valtuus. Tässä suhteessa valtuuttava säännös vaikuttaa käyttöedellytyksiltään ja käyttötarkoituksilta^ oleellisesti välj emmältä kuin verotus lain 125 § : ssä annettu vapautu valtuus.

ainakin

"jokin tieto siitä, missä tarkoituksessa ja missä rajoissa verosta voidaan vapauttaa.

Minusta valiokunnan pitäisi kHKkxtMxxxxayÄkkMRxMMÄXxxxxx Wxx nyt kun

uuden HM 61 :n säännöksen tulkintakäytäntöjä kehitellään harkita,
olisiko veron suuruuden perusceisiin luettava myös

Perustus lakivaliokunnalle

Asia: Arpajaisverol a in säätäminen j a Ahvenanmaan maakunnan toimivalta_ (HE 15/1992 vp)

Lausuntona Ahvenanmaan maakunnan toimivallasta arpajaisverolain säätämisen kannal ta esitän kunnioittavasti seuraavan.

Voimassa olevan Ahvenamaan itsehallintolain (670/51) mukaan kuuluu verolainsäädäntö valtakunnan lainsäädäntövallan piiriin lukuun ottamatta lain 23.1 §:ssä säädettyjä poikkeuksia. Poikkeukset koskevat "huviveroista" ja "elinkeinoveroista" saatuja tuloja, ja naistä veroista pää t ääni inen kuuluu siten maakun-
tia 11 e .

Esillä olevassa asiassa on näin ollen siitä, voidaanko'ehdotetussa arpajaisverolaissa tarkoitettua veroa pitää huviverona tai elinkeinoverona.

Termi huvivero ei ole verolainsäädäntöön sisältyvä legaalitermi , mutta käsitteellä on vero-oikeudessa vakiintunut merkitys- sisältö ja tätä ilmaus ta on käytetty myös lainsäädäntömenet-

telyssä. Vero-oikeudellisessa tutkimuksessa on huviveroa melko

perusteellisesti käsitelty professori Esko Linnakankaan vuode 1- ta 1984 olevassa väitöskirjassa Urheilu ja verotus (erit. s. 37- 38, 46-50, 59-62 ja 106-109). Hänen esityksestään ilmenee, että huvivero otettiin meillä käyttöön julkisista näytännöistä

ja huviti 1 aisuuksista kannettavaa väliaikaista veroa koskevai
1 a leisarillisella asetuksella 16.12.1914.

Linnakankaan esitys päättyy sivuilla 106-109 jaksoon Huvi-
verotus ja sen kumoaminen. Hallitus antoi 1980 huviveroa kos-
kevien leimaverolain säännösten muuttamista koskevan esityksen
(83/1980 vp). Esityksessä puhutaan huviverosta ja tarkoitus oli
kaventaa huviveron alaa. Valtiovarainvaliokunta päätyi kuitenkin
ehdottamaan huviveron kumoamista kokonaan, ja vaiokun-
nan ehdotuksen mukai sesti huviveroa koskevat leimaverolain
säännökset kumotti in. Vaiokunnan mietinnössä käytetään sanon-
taa "ehdottaa huviveron poistamista kokonaan" (1980 vp. VaVM n:o
39 s.1). Yleinen käsitys on ollutkin se, että meillä ei vioden
1980 lainmuutoksen jälkeen ole ollut huviveroa.

Huvivero on oilut luonteeltaan huvitilaisuuksien järjestämiseen
kohdistuva, teknisesti leimaveron tyyppinen erityisvero. Nyt
esillä oleva arpajaisvero ei ole luonteeltaan huvitilaisuuksien
järjestämiseen kohdistuva vero, eikä sitä laajastikaan tulkiten
voida pitää huviverona. Laaja 1 la tulkinnall a ehkä voitäisiin
sen sijaan elokuvavero seiittää huviveron jälkeläispiiriin
kuuluvaksi.

Asiaa ei muuta se, että vuonna 1991 säädetyn itsehaZlinto-lain
18 §:n 5 kohdassa edelleen käytetään ilmaisua huvivero.
Kysymyksessä näyttää olevan mekaaninen terminologinen siirto
aikaisemmasta säädöksestä, eikä hai lituksen esityksen perus-
teluista käy ilmi, että termi lie huvivero olisi haluttu antaa
jokin erityinen merkityssisältö.

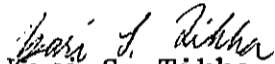
Kysymys siitä, onko arpajaisvero mahdollisesti elinkeinovero, on
j ossaki n määrin tulkinnanvarainen. Elinkeinoveron käsi te oli
esillä matkustajaveron säätämisen yhteydessä ((PerVL 13.11.-
1991 n:o 5). Vakuut tavin peruste in vaiokunta päätyi s i ihen,
ettei matkustajavero o llut ei linkeinovero. Mietinnön perus-
teluissa viitataan siihen, että käsitteellä on tarkoitettu
määrätyn elinkeinon tuottoon kohdistuvaa erityisveroa.
Pienten

ja suurten apteekkien tuloksia tasaavaa apteekkimaksua voidaan pitää elinkeinoverona.

Ongelmalliseksi esillä olevan asian tekee se, että ehdoteun lain mukaan veron perusteena voittojen yhteenlasketun arvon lisäksi voi olla arpajaisten tuotto, joka määritellään ehdotetun lain 2.2 §:ssa. Tässä on kuitenkin kysymys vain veron laskentatavasta, ja veron finanssioikeudellinen luonne paljastuu TVL 79 §:stä. Ehdotetun sanamuodon mukaan veronal aista tuloa ei ole arpajaisverolain 2 §:ssä tarkoitetuista arpajaisista saatu voitto. Arpajaisvoitot ovat periaatteelliselta kannalta veronalaista tuloa saajalleen, ja arpajaisvero on voittojen saajien tuloveron korvaa"nivero. Asia on näin veron laskentatavan vaikuttamatta veron luonteeseen voitonsaajan tuloveron korvausverona. Kysymyksessä ei siten ole luonteeltaan jonkin elinkeinon tuottoon kohdistuva erityisvero.

Ede 11 ä esitetyn perusteella katson, ettei lakiehdotuksen mukainen arpajaisvero ole sellainen huvivero tai elinkeinovero, josta päättäminen kuuluisi maakunnan toimivaltaan.

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1992.

Karl S. Tikka